

N-liiton ja Kiinan välinen ristiriita kommunistimaiden johtajien kokouksen aihe

Kremlissä pidettävässä kommunistipuolueiden johdon neuvottelussa pyritään poistamaan erimielisyydet, joilla Kiina on syrjäytetty maailman kommunistiliikkeestä.

MOSKOVA — Maailman johtavien kommunistipuolueiden johtajat kokoontuvat ensi kuussa Moskovaan yhteiseen neuvotteluun, jossa käsitellään Neuvostoliiton ja Kiinan välillä vallitsevaa erimielisyyttä. Kokous on suunniteltu ajankohdaksi, jolloin NL viettää valankumouksensa 46. vuosijuhlaa, ilmoitetaan luotettavalta taholta.

Pääministeri Khrushchev oleskelee parhaillaan Mustanmeren alueella sijaitsevassa Sochissa, jossa häntä on käynyt tapaamassa useiden eri maiden kommunistipuolueiden delegaatioita. Näissä tapaamisissa on keskusteltu Kiinan ja NL:n välisestä kriisistä. Ensi kuussa tapahtuvaa neuvottelua silmällä pitäen on neuvostolehdistö aloittanut jo määrätietoisen Kiinan vastaisen kampanjan.

Adenauer jätti eronpyyntönsä

BONN — Länsi-Saksan 87-vuotias liittokansleri Konrad Adenauer jätti perjantaina eronpyyntönsä liittopresidentti Heinrich Lübkelille ja hieman myöhemmin kristillisdemokraattisen puolueen liittopäiväryhmän puheenjohtaja Heinrich von Brentano ehdotti virallisesti uudeksi liittokansleriksi nykyistä talousministeriä Ludwig Erhardia.

Adenauerin eronpyyntö, jonka hän perjantaina jätti presidentti Lübkelille astui voimaan huomenna, jolloin se annetaan liittopäivien puhemiehelle hyväksyttäväksi.

Lyhyesti kerrottuja uutistapahtumia

MARRAKESH — Mrs. John F. Kennedy maistoi Marokkoon saapumisensa yhteyteen järjestetyssä tervetulojuhlassa kamelinmaidon ja taateleita, joita pidetään ystävyyden symboleina Marokossa. Presidentti Kennedyn puoliso saapui lentään Marokkoon kolmpäiväiselle vierailulle, johon hänet on kutsunut kuningas Hassan II. Katujen vierillä oli saapunut tuhansia marokkolaisia osoittamaan suosiotaan Yhdysvaltain presidentin puolisoille.

DOWNEY, Calif. — NASAn ilmoituksen mukaan ne astronautit, jotka lähetetään kuuhan, tulevat saamaan varsinaisen lento-ohjauksen lisäksi tärkeän ylimääräisen tehtävän. Heidät koulutetaan suorittamaan avaruusaluksiin tehtäviä korjauksia. Viisi päivää kestäväle kuu-matkalle otetaan avaruusaluksiin varoosia, joiden vaihtaminen jää nyt astronauttien tehtäväksi.

HONOLULU — Japanissa sunnuntaina sattunut maanjäristys on aiheuttanut suuria hyökyaaltoja, jotka johdosta tuhannet alavilla rannikkoseuduilla asuvat ihmiset on evakuoitu Hawaiiin seismalta saarelta niiden ylängöille. US: rannikkovartiosto antoi myös varoituksen länsirannikon — California-Washington — merialueella liikkuville aluksille.

WASHINGTON — Maataloussihteeri Orville Freeman puolusti hallituksen asennetta vehnäkauppakysymyksessä niitä arvosteluja kohtaan, joita republikaanien puolue on asiasta esittänyt. Mr. Freeman lausui Neuvostoliitolle myytävästä amerikkalaisesta ylijäämävehnäsiasta mm., että kaupalla tullaan säästämään ensi vuonna amerikkalaisien veronmaksajien rahoja ainakin 200 miljoonaa dollaria.

GETTYSBURG, Pa. — "Erittäin miellyttäväksi ja hauskaksi" tilaisuudeksi kuvasi entinen presidentti Dwight D. Eisenhower lauantaina hänen 73-vuotissyntymäpäivän johdosta järjestettyä illallisujuhlaa. "Siellä ei puhuttu politiikasta eikä myöskään mistään vakavista kysymyksistä", jatkoi Eisenhower kertomustaan juhlasta, johon osallistui 350 Amerikan liike- ja taloudellisen elämän johtavaa henkilöä.

OXFORD, Miss. — Ensimmäinen Mississippin yliopistoon hyväksytty neekerioiskelija James Meredith on taas hakenut yliopistoon. Hän päätti opintonsa viime elokuussa. Meredith, joka asuu tällä hetkellä Washingtonissa, selitti uutta hakemustaan sanomalla vain, että hän halusi jatkaa opintojaan. "Ole Miss" yliopisto on tällä hetkellä täysin valkoinen. Neekeriylioppilas C. McDowell, joka kirjoittautui Meredithin jälkeen, erotettiin äskettäin yliopistosta aseiden luvattomasta hallussapidosta yliopiston alueella.

PARIISI — Ensimmäiset ranskalaiset atomipommit ja ensimmäiset Mirage IV-lentokoneet, joita käytetään atomipommien kuljettamiseen, on asetettu Ranskan ilmoavimien käyttöön, todettiin tavallisesti luotettavista lähteistä Pariisissa. Viranomaiset kieltäytyivät ilmoittamasta käyttöön otettujen koneiden lukumäärää.

WASHINGTON — Hallituksen esitys siviilioikeuksia koskevista lakiehdotuksista odotetaan tiistaina joutuvan kongressissa ratkaistavaksi vaiheeseen. Asiasta perillä olevien taholta on lausuttu, että toiveet rotukysymystä koskevan esityksen nopeasta käsittelystä saattavat johtaa esityksen poliittiseksi kiistakapulaksi. Oikeuskansleri Robert F. Kennedyn on määrä huomenna esintyä edustajainhuoneen lakivaliokunnan kuulemisessa, jossa hän yrittää kaikkensa, jottei lakiesitys joudu poliittiseen umpikujaan.

BLACKPOOL — Englannissa vallitsee parhaillaan jännittynyt tunnelma konservatiivien käydessä valtakaudellaan pääministerin paikasta. Tällä hetkellä vii. pääministeri R. A. Butler on vahvin pääministeriehdokas — erittäinkin jos ratkaisu tapahtuu nopeasti.

BELLUNO — Italian armeijan insinöörit raivasivat lauantaina tietä dynamiitin ja kaivinkoneiden avulla Longaronen raunioista rakentamiseksi tilapäisen tien Vaiontin onnettomuuspaikalle. Tuhannet sotilaat työskentelevät sunnuntain vastaisena yönä valonheittimien valossa selvittääkseen tuhoalueen. — Ketään ei ole enää pelastettavissa, sanoi eräs upseeri. Hallituksen edustaja sanoi, että ainakin 2,000 ihmistä on tiettävästi saanut surmansa tulva-aallon noustua yli maailman korkeimpiin kuuluvan padon harjan ja pyyhkäistään mukaansa Piaven-joen laaksossa sijaitsevat kylät.

Ainoastaan 7,600 neuvostosotilasta enää Kuubassa?

WASHINGTON — Valtiovirasto kieltäytyi eilen vahvistamasta tai kumoamasta tietoja, joiden mukaan Kuubassa nykyään olevien neuvostojoukkojen lukumäärä ei ylitä 7,600 sotilasta.

Valtiioviraston edustaja lausui kuitenkin, että Neuvostoliitto on jatkuvasti poistanut Kuubassa olevia joukkojaan. Hän ei halunnut mainita mitään joukkojen vahvuutta osoittavia numeroita. Presidentti Kennedy sanoi viime huhtikuun 3. päivänä pitämässä puheessaan, että Kuubassa oli silloin noin 12,000 neuvostosotilasta. Jälkeen päin sekä JFK että valtiiovirasto ovat ilmoittaneet NL:n jatkuvasti poistaneen saarella olevia sotilaitaan.

MEXICO CITY — Mexicolaisen sanomalehti Novedades julkaisi sunnuntaina naiskosmonautti Valentina Tereshkovan haastattelun, jonka yhteydessä Tereshkova oli lausunut, että Neuvostoliitto lähettää ihmisen kuuhun ensi vuoden aikana.

Mme. Nhu sanoi US:n painostavan häntä

NEW YORK — Madame Ngo Dinh Nhu sanoi täällä sunnuntai-iltana, että Vietnamsissa olevat amerikkalaiset diplomaatit ovat epävirallisesti kehoittaneet häntä ja hänen miestään poistumaan Etelä-Vietnamista, joita maassa vallitseva poliittinen kriisi saataisiin päättämään.

Etelä-Vietnamin "vahva nainen" esintyi "Meet the Press" tv-lähetysessä ja hän sanoi, ettei Yhdysvaltain suurlähettiläs Henry Cabot Lodge ole vielä virallisesti esittänyt hänelle maanpakoon lähtemistä.

Ahti Karjalainen luopui hallituksen muodostamisesta

HELSINKI — Pääministeri Ahti Karjalainen ilmoitti perjantaina tasavallan presidentille luopuvansa hallituksen tunnusteluohjelmastaan, presidentti ilmoitti otavansa päivän miettimisajaksi. Jo kello 5 ip. mennessä olivat kokoomus ja molemmat kansanpuolueet kääntyneet hätäisinä pääministeri Karjalaisen puoleen pyytämään häntä sitenkin vielä jatkamaan hallitustunustelua. Tässä vaiheessa ennustetaan porvarillista enemmistöhallitusta. Karjalainen ehdotus muodostaa hallituksen ilman suomalaista kansanpuoluetta kaatui lähinnä ruotsalaisen kansanpuolueen ilmoituksen, ettei se mene sellaiseen hallitukseen.

BONN — Professori Ludwig Erhard, Länsi-Saksan talousminister, on tullut takaisin arkkitehti, joka tällä viikolla tulee Länsi-Saksan liittokansleriksi tri Konrad Adenauerin jälkeen, aikoo noudattaa edeltäjänsä poliittikkaa, mutta turvautua erilaisiin menetelmiin.

"Tarkoitukseni ei ole lähteä hallituksen kanssa uusille urille, vaan aion rohkeasti ja päätäväisesti noudattaa tietä, josta on muodostunut siunauskeskukseksi Saksan kansalle", sanoi 66-vuotias talousministeri äskettäin pitämässään puheessa jatkaen: "tietenkin jonkin ajan kuluttua muutoksia on odotettavissa, jotka voisivat vaatia muutosta poliittisissa menettelytavoissa".

Professori Erhard oli alusta lähtien, siis vuodesta 1949, neljätoista vuotta Länsi-Saksan ensimmäisen ja ainoan, omin päin tekemistään päätöksistään tunnetun tri Adenauerin hallituksen

LONTOO — Lordi Denningin Profumon -Wardin -Keelerin juttu yhteydessä kuulusteleminen ihmisten salaiset lausunnot pidetään kassakaappiin lukittuina seuraavat sata vuotta, kertoi muuan valtion rahaston hoitaja. Asiakirjat, joissa on sadanviidenkymmenen lordi Denningin kuulusteleman henkilön lausunnot, sinetöitiin ja talletettiin valtion rahaston kellarin. Siellä niitä säilytetään sata vuotta, ennenkuin ne luovutetaan historioitsijoiden käyttöön.

Yli 1,000 Floran uhria Kuubassa, ilmoitti Castro

MIAMI — Pääministeri Castro sanoi sunnuntaina, että Kuubassa riehunut ja siellä suunnatonta aineellista tuhoa tehnyt hirmumyrsky Flora aiheutti kuoleman yli 1,000 ihmiselle.

YK:n alainen Maailman terveysjärjestö ilmoitti suorittamiensa tutkimusten osoittavan, että ennen kuin Flora iski Kuubaan se oli ehtinyt surmata Karibian alueella noin 5,000 ihmistä.

Hirmumyrsky Flora on näin ollen rikkonut 63-vuotta vanhan ennätyksen, jolloin 15 jalan korkeinen hyökyaalto pyyhkäisi Galvestonin, Texas, yli hukuttaen noin 6,000 ihmistä. Tämä onnettomuus tapahtui syyskuun 8 päivänä 1900.

Ydinkoekierto astunut voimaan

LONTOO — Moskovan osittain ydinkoekierto sopimus astui virallisesti voimaan torstaina sopimuksen kolmen ensimmäisen allekirjoittajavaltion edustajien vaihdettua ratifiointiasiakirjat Lontoossa torstaina järjestetyssä juhlassa tilaisuudessa.

Sopimus, joka kieltää ydinkoeket ilmakehässä, avaruudessa ja veden alla allekirjoitettiin Moskova elokuun 5. päivänä ja allekirjoittajina olivat Englanti, Yhdysvallat ja Neuvostoliitto.

NL ja Yhdysvallat vaihtoivat vankeja

NEW YORK — Eräs harmaahiuksinen roomalaiskatolinen pastori ja nuori opiskelija palasivat Neuvostoliitosta lauantaina Yhdysvaltoihin syvästi kiittolaisina siitä, että heidät oli vaihdettu kahteen Yhdysvalloissa vakioluukuksi pidettyyn henkilöön — venäläiseen mieheen ja vaimoon.

58-vuotias pastori Walter M. Cizek, Shenandoah, Pa., oli viettänyt 23 vuotta Siperiassa, jonne hänet tuomittiin vankilasta. Toisen vapauteen päässeistä oli 24-vuotias Marvin W. Mäkinen, Ashburnhamista, Mass. Marvin Mäkinen ehti kärsiä 2 vuotta hänelle langetetusta 8 vuoden tuomiosta. Hänet oli myös tuomittu Neuvostoliitossa vankiloitukseensa perustalta.

Apinan munuainen siirretty ihmiseen

NEW ORLEANS — Lääkärit ilmoittivat onnistuneensa leikkauksessa, jolla apinan munuainen siirrettiin erääseen nuoreen naiseen ja lauantaina potilaan kerrottiin voivan hyvin.

Po. munuaisleikkauksen sanotaan olevan laatuun ensimmäinen. Leikkauksen suoritti kolmen lääkärin muodostama ryhmä Tulane yliopistosta. Jos munuaisleikkauksella on menestykselliseksi niin se tulee tarjoamaan uusia uusia mahdollisuuksia lääketieteelle.

Sairaalan taholta ei paljastettu naisen henkilöllisyyttä. Potilaan ilmoitettiin kärsineen virtsamyrkkyä ja ennen leikkausta hänet pidettiin hengissä tekemuunaisen avulla.

Suomen uutisia (Suomi-Seura)

Etelä-afrikkalaisia tavaroita kuljettavat laivat saartoon

Kuljetusalan ammattiliittojen federaatio, jonka puheenjohtajana toimii Niilo Walläri, on katsonut velvollisuudekseen osallistua taistelun rotusorron lopettamiseksi ja ihmisoikeuksien puolesta. Federaation taholta todettiin, että jokainen etelä-afrikkalaisia tavaroita kuljettava laiva tullaan julistamaan saartoon.

6. 10. saapui Helsinkiin ruotsalainen "Lommaren", joka kuljettaa etelä-afrikkalaisia tavaroita. Tämän lasti kuitenkin puretaan, koska alusta ei oltu boikotoitu Ruotsissaakaan. Sensijaan 10. 10. odotetaan Suomeen saapuvaksi toista ruotsalaista, jonka lastia boikottikomitean ilmoituksen mukaan ei tulla purkamaan eikä käsittelemään Suomessa.

Leningradilaisia kauppareiä Suomessa

Suomessa 5. 10. vierailunsa päättänyt Leningradin talousalueen kaupallisen valtuuskunnan taholta kerrottiin, että lukuisat Leningradin teollisuuslaitokset toimittavat tuotteitaan Suomeen. Mm. puuvillakankaat, posliini- ja kristalliesineet, emaljoidut astiat ym. tavaraa on Suomessa suuresti kysyttyä. Suomalaiset liikkeet ostavat myös polkupyöriä, valokuvauskoneita, kelloja ja muita leningradilaisten tehtaiden merkkiä kantavia tavaroita. Leningradin ja Suomen välillä tavaranvaihtokauppa hoitava Leningradin konttori ostaa Suomesta erilaisia tavaroita, mm. tekstiiliä ja trikotuotteita, huonekaluja, paperinjalosteita ym.

"Hopeamarkka" ensi vuoden alusta

Ensi vuoden alussa liikkeeseen laskettavan uuden hopeamarkan kolmannen mallikappaleen luovutettiin torstaina 3. 10. Valtion rahapajalle lopullista hyväksymistä ja lyömisen aloittamista varten. Vielä ei ole tehty lopullista päätöstä rahan hopeapitoisuudesta, mutta missään tapauksessa se ei tule sisältämään oman arvonsa määrää hopeaa.

Washington olettaa:

Kahden US sotilaskolonnan pysäyttämisen I-Saksassa johtui väärin käsityksestä

Pres. Kennedy ja hänen neuvonantajansa päätyivät välikohtausta koskevassa asiassa siihen, että US: sotilaskolonniin pysäyttäminen Berliiniin johtavalla moottoritieellä ei tapahtunut provokatoorisessa mielessä.

WASHINGTON — Neuvostoliittolaiset panssariajoneuvot tukivat perjantaina Länsi-Saksasta Berliiniin johtavan moottoritien neuvostoliittolaisen tarkastusaseman kohdalla aivan Berliinin ulkopuolella pysäyttäneen amerikkalaisen sotilaskolonnan. Siviiliiliikenne moottoritieellä jatkui molempiin suuntiin ja pysähdysmääränsä koski vain amerikkalaisia sotilasaajoneuvoja. Melkein välittömästi kolonnan pysäyttämisen jälkeen lähetettiin matkaan toinen amerikkalainen sotilaskolonna, joten pysäytettyjen amerikkalaisten sotilaiden kokonaisvahvuus oli 205 miestä.

Amerikkalaiset sotilaat istuivat ajoneuvoissaan pistimet kiinnitettyinä automaattiseisänsä. Pysäyttämisen katsotaan johtuneen kiistasta mikä puolestaan johtuu neuvostoliittolaisten vaatimuksesta, jonka mukaan sotilaiden tulisi nousta ulos laskettaviksi. Amerikkalaiset suostuvat tällaiseen menettelyyn vain silloin, kun on kysymys suuresta määrästä sotilaita.

Saivat jatkaa matkaa

Neuvostoliittolaiset antoivat kolonnille luvan jatkaa matkaa, mikä pidi heidät pysähtyneiksi 52 tuntia ajan. Tämän katsotaan tapahtuneen lännen taholta esitetyistä voimakkaista vastalauseista. Venäläiset luopuivat myös vaatimuksestaan, jonka mukaan amerikkalaisten sotilaiden olisi ollut laskeuduttava ajoneuvoistaan laskemista varten.

Pysäyttäminen ei tapahtunut provokatoorisessa mielessä

Presidentti Kennedy ja hänen lähimmät neuvonantajansa seurasivat tilannetta hyvin tarkasti ja päätyivät siitä koskeviissa neuvotteluissa siihen lopputulokseen, että amerikkalaisten sotilaskolonniin en pysäyttäminen johtui väärin-

ymmärryksestä. Välikohtausta pidettiin Washingtonin taholta kuitenkin erittäin vakavana. Hallituksen edustaja mainitsi neuvostoliittolaisten uhanteen pitää tie tukittuna kunnes "nykyinen riitakysymys on ratkaistu."

WASHINGTON — Presidentti Kennedyn neuvonantava kuluttajaneuvosto suosittelee, että Yhdysvaltain hallitus tutkisi metrijärjestelmään siirtymisen "käytännöllisyyttä ja mahdollisuuksia".

USAn ydinkarkkia lähetetty Canadaan

OTTAWA — Canada on antanut Yhdysvalloille luvan varastoida torjuntasuihkuväittäjien käyttämiä ydinkarkkia Harmon Fieldin Newfoundlandiin sekä Goose Bayhin Labradoriin, ilmoitti pääministeri Lester Pearson Canadian alahuoneessa.

Ilmoitus tarkoittaa, että Canadiana sijoitetut koneet saavat käyttöönsä samantyyppiset puolustustarkoituksiin hyväksytyt ydinkärjet.

Eräs maailman nykyaikaisimmista öljynjalostamoista nousee Porvooseen

Porvoon maalaiskuntaan rakennetaan Neste Oy:lle eräs maailman nykyaikaisimmista öljynjalostamoista. Sen kustannukset tulevat olemaan noin 18 miljardia markkaa — tiettävästi enemmän kuin minkään muun yhteisön tehdassuunnitelman toteuttaminen Suomessa "on maksanut.

Jo Naantalın jalostamo oli valmistuessaan maailman uudenlaisimpia: patentit ovat toisen maailmansodan jälkeisiä. Kehitys on mennyt eteenpäin ja Porvoon jalostamon laitteet tulevat edustamaan alan viimeisintä kehitystä.

Ensi kluun aikana valmistuu

paikalle jo kolme öljysäiliötä, joiden yhteinen tilavuus vastaa eduskuntalaitoslaime suuruutta. Vuoden loppuun mennessä valmistuu kolme muuta säiliötä. Aluksi ne kaikki ovat öljyn varmuusvarastoja.

Varsinaisen jalostamon rakentaminen aloitetaan ensi vuoden alussa, perustustöitä tehdään jo nyt. Ensimmäisen vaiheen on tarkoitus valmistua vuonna 1965, toinen vaihe kahta vuotta myöhemmin, jolloin jalostamossa työskentelee tuhat miestä.

Rakennustyöt aloitettiin viime huhtikuussa ja tällä haavaa työmaalla on noin 370 miestä ja neliskymmentä autoa.

Länsi-Saksan uusi liittokansleri Ludwig Erhard aikoo jatkaa tohtori Adenauerin politiikkaa erilaisilla menetelmillä

ministerinä. Erhard on luvannut noudattaa enemmistöhallituksen periaatetta ja aikoo laajentaa neuvonpitoa ministerien ja parlamentin kolmen poliittisen puolueen johtajien kanssa.

Hyväntuulinen pyöreä talousministeri, jonka suussa melkein aina tupruaa sikari, on muodostunut miljoonille länsisaksalaisille heidän saavuttamansa vaurauden tunnuskuvaksi.

Professori Erhard on syntynyt helmikuun 4. päivänä v. 1897 maanviljelijä- ja ammattityömiessiperheessä Nurnbergin sijaitsevassa Furthin kaupungissa, opiskeli yliopistossa ja työskenteli jonkin aikaa kaupallisena harjoittelijana ennen kuin joutui mukaan armeijaan ensimmäiseen maailmansotaan.

Haavoittuttuaan sodassa hän ryhtyi työpalaisaanaan tutkimaan talousteorioita, ryhtyi sen jälkeen työskentelemään Nurnbergin taloudellisessa instituutis-

sa. Tohtorin tutkinon hän suoritti Frankfurtin yliopistossa.

Tri Erhard oli Nurnbergin taloudellisen tutkimuksen instituutin johtajana Hitlerin päästessä valtaan v. 1933. Hän kieltäytyi liittymästä kansallissosialistiseen puolueeseen ja joutui erotetuksi virastaan, mutta Saksan teollisuusmiehet antoivat hänelle apurahoja tutkimustyön suorittamiseen.

Toisen maailmansodan aikana tri Erhard alkoi työskennellä saksalaisen suunnitelman parissa, jonka tarkoituksena oli mukauttaa Saksan rahajärjestelmä sodanjälkeisiin rauhan olosuhteisiin ja tämän suunnitelma oli Länsi-Saksassa v. 1948 toteutetun menestyksellisen rahanuudistuksen pohjana.

Toisen maailmansodan loppuun mennessä tri Erhard ei koskaan ollut käynyt Saksan rajojen ulkopuolella, mutta sittemmin hän on vierailut useissa maissa, Yh-

dysvalloissa, Englannissa, Ranskassa ja Italiassa.

Professori Erhard on ollut aina Euroopan yhteistyön puolestapuhuja. 1950-luvun alkupuolella hän suosi Ranskan ja Länsi-Saksan taloudellista yhteistyötä, mutta hänen mielipiteensä oli, että hyvät suhteet Ranskaan eivät saisi estää hyviä suhteita muihin maihin. "Emme pysty hallitsemaan poliittisia ongelmia, pitämään huolta vapaasta Euroopasta ja torjumaan siihen kohdistuvaa uhkaa... niin kauan kuin noudatamme mieletöntä kantaa, että pidämme yhtä poliittisesti ja sotilaallisesti, mutta katsoimme voivamme kulkea eri teitä ekonomisella ja taloudellisella sektorilla", hän on sanonut.

Professori Erhard, joka on voimakkaasti tukenut Englannin mukanaollessa Euroopan yhteismarkkinoihin, sanoi Brysselin neuvottelujen katkettua viime talvena, että Länsi-Saksa halusi

soveltua ja yhteisymmärrystä englantilaisten kanssa yhteisen Euroopan ratkaisun ensi askeleena.

Kristillis-demokraattien saavuttua ylivoimaisen voiton vuoden 1957 yleisvaaleissa tri Adenauer nimitti professori Erhardin varaliittokanslerin virkaan tunnustukseksi hänen suosiostaan saksalaisten keskuudessa ja väsymättömästä kamppailustaan.

Vuonna 1959 eräät länsisaksalaiset poliitikot pitivät häntä mahdollisena presidenttiehdokkaana, mutta professori Erhard kieltäytyi ehdokkuudesta.

Nyt kun tohtori Adenauer näyttää tyytyneen eroamaan liittokanslerin virastaan, vaikkakaan ei luopumaan politiikasta, professori Erhard on valmistautunut uutta tehtäväänsä varten keskustellessaan Adenauerin, hallitusveritehtänsä, puolueen johtajien ja julkisen elämän kaikkien sektorien edustajien kanssa.

RAIVAAJA • THE PIONEER

TOIMITTAJAT:

Akeeli Mattson, Erik Minkinen, Lempi Ikävalko-Toivola
Puh. Diamond 3-3822

SAVELE SYRJÄLÄ, Manager

Tilaukshinnat Yhdysvalloissa ja Kanadassa:

Vuosikerta \$12.00 — Puoli vuotta \$7.00 — Keltä \$4.00
Suomeen: Vuosikerta \$14.00 — 6 kk. \$8.00
Single Copies 10c

Second class postage paid at Fitchburg, Massachusetts
Published Monday, Wednesday and Friday except on
holidays, by the Raivaaja Publishing Company,
48 Wallace Ave., Fitchburg, Massachusetts 01421

OUR POLICY
"The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to reverse its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."

Virkamies ennen ja nyt

Vanhemmalla Amerikan suomalaisella siirtoväellä on tallalla muistot suomalaisesta virkamiehestä, joka ei ollut erittäin mairitteleva. Sitä pidettiin röyhkeänä ja sellaisena "herrana", että miehet vastaan tullessa nostivat lakkia ja mummot niijasivat niin mallikelpoisesti kuin mahdollista. Nyt niistä suurin osa näyttää olevan samanlaisia puhlaisia kuin muutkin ihmiset, jääneitä palkkasuhteissa alakynteen suurempipalkkaisen ammattityöläisen kanssa. Näistä pienemmistä virkamiehistä Hämeen Kansan kirjoittaa toimituskirjoituksessaan seuraavaan tapaan:

Sana virkamies tuo vieläkin mieleemme kuvan tärkeän näköisestä herrasmiehestä. Kuvaan kuuluu, että solmio on suorassa ja että kaulassa on tärkätty kaulus. Ja että häntä on jäänyt ihmeen piintyneeksi monen tavallisen ihmisen alitajuntaan.

Varsinkin eräissä osissa maaseutua käsitys on vielä sangan yleinen. Tämä myös tunnuttanut tiedettävänä niissä piireissä, jotka ovat nykyajan virkamiesten suoranaisessa tai epäsuorassa esimiessuhteessa. Ja nimenomaan sen tiedävät ne, jotka tunnustavat päähalituspuolueen väriä.

Viimeisimpiä esimerkkejä tältä taholta on virkamiespiirien vertaaminen maatalouden isäntämiehiin, jolla tavalla pyritään järjestämään tuota pysyväksi jäänyttä käsitystä. Pyritään luomaan kademieli niitä virkamiehiä kohtaan, entisajan virkamiehiä, jotka em. ulkonaisten "merkkienä" lisäksi kuuluivat ns. pampiosuhteeseen.

Nykyinen virkamieskunta on asia erikseen. Oikeampi nimitys varsinkin alemmpipalkkaiselle virkamieskunnalle olisi kai lähinnä "valtionrenki". Nykyajan virkamiehiään ovat postimiehet, tullimiehet, asemamiehet jne., suuri joukko valtiota palvelevia työntekijöitä.

Ihmisellisesti siis tuntuu heidän palkkauksensa sitomisyhteydet maatalouden tulotasoon. Kieltämättä on kylläkin virkamiesaloja, joiden työntekijät ovat järjestöjensä voimalla pystyneet nostamaan palkkatasoaan. Kuitenkin nämä ryhmät, jotka usein ovat erikoisammattimiehiä, muodostavat vain pienen osan koko virkamieskunnasta. Suurin osa virkamieskuntaa esim. tullissa, postissa ja rautateillä kuuluu näiden alipalkkattujen ryhmään. Kaiken lisäksi heistä monet ovat uransa alussa olevia ja monesti vasta avioituneita perhehuoltajia. Heidän palkkansa keskiveroksi voidaan ottaa todistettavasti n. 350-400 nmk/kk. Jos tätä summaa lähdetään vertaamaan maatalouden isäntämiehen keskimääräiseen tuloon saantiin kuukaudessa, voidaan sanoa sen olevan suuremman kuin kahden kuukauden rahankäyttö.

Nyt vain on otettava huomioon omavaraisalouden ja pelkän kulutustalouden ero. Tuon päälle on vielä huomioitava kaupunkien ja asutuskeskusten vuokrataso kun on ensin maksanut jokaisesta maitotipasta, leipäpalasta ja perunamukulasta. Kylmä totuus on, että yksistään perhehuoltajan palkalla ei talouden menoja pystytä hoitamaan. Nyt jollakin on ja riittää pyhiä tahtoa esittää näiden kahden päivätaissa olosuhteissa toimivan hinta- ja palkkatason toisiinsa sidonnaisuutta.

Sitä on vaikea ymmärtää muuna kuin haluna vanhentuneen virkamieskäsityksen pohjalta pyrkiä huonontamaan "valtion renkien" elintasoja, pyrkimyksenä estää alipalkkattuja virkamiehiä heidän oikeutensa vaatimuksissaan saamasta korjausta palkkoihinsa erinäisten yötyö-, suunnittely- ja työkalulisten avulla hintojen- ja maksujenkorotusten pyöteessä.

Uusi postimestari

Presidentti Kennedy tuonnottain nimitti uuden jäsenen hallitukseensa. Hän on John A. Gronouski ja hän on nyt Yhdysvaltain postimestari. Hänet nimitettiin G. J. Edwardsin tilalle, joka erosi toimesta palatakseen takaisin yksityiselämään.

Mr. Gronouski on kolmas henkilö, joka on tullut hallituksen jäseneksi Kennedyn hallituskaudella. Entinen työministeri Arthur J. Goldberg nimitettiin Yhdysvaltain Yliökeuden tuomariksi ja entinen opetusministeri Ribicoff valittiin Yhdysvaltain senaattiin.

Mr. Kronouski polveutuu siirtolais vanhemmista ja on vanhempiensa puolelta puolalainen. Hän on 43-vuotias ja on kotoisin Wisconsinin valtiosta. Hän on m.m. opettanut ekonomiaa Mainen valtion yliopistossa ja Wayne State yliopistossa Detroitissa. Hän on puoluekannaltaan demokraatti ja oli Kennedyn vaaliavustajana vuoden 1960 vaaleissa.

Kennedyn hallituksessa nykyisin on kaksi republikaanista, puolustusministeri Robert S. McNamara sekä rahaministeri Douglas Dillon. Nykyisen hallituksen jäsenien keski-ikä on 49 vuotta, mikä on noin yksi vuosi korkeampi kuin Kennedyn hallituksen jäsenten keski-ikä oli ensimmäisen hallituksen alkuaikana.

Rakkaat lapset ovat tavallisesti monen kynnelyn ja murheen lapsia. — Johannes Linnankoski.

Vapauden idea poliittisessa ajattelussa

Jokaisella varttuneella kansalaisella on mielestään jonkinlainen vapauden idea, yhtä varmasti kuin hänellä on selvempi tai hämmämpi kuva yhteiskunnasta, jossa hän haluaa elää ja toimia. Sillä jokainen yhteiskuntajärjestys ilmaisee — tai on ilmaisevinaan — jotakin vapauden ideaa.

Muta kun kysymme, mitä kun tarkoittaa vapautta, kohtaamme hämmäntävän moninaisuuden. Jollekin merkitsee vapaus ennen kaikkea "vittämisen vapautta", toiselle "vapautta riistosta", kolmannelle vapautta kirjoittaa ja puhua vakaumuksensa mukaan, neljännelle ennen kaikkea oman kansakunnan vapautta määrätä omista asioistaan jne. Ja jokainen on taipuvainen pitämään omaa vapauden ajatusta "oikeana" ja muitten "vääranä" ja "valheellisena".

Kun käymme kysymään neuvomaan tavallista poliittisista filosofeilta, kohtaamme yhtäläisen moninaisuuden, vaikka vapauden käsitteet ovat silloin selvemmin esitettyjä ja perustelluja. Voimme kysyä vapautta moninaisuudesta löytää mitään järjestystä?

Nykyaikainen käsitteanalyysi, aikamme filosofian kehittämä menetelmä, on pyrkinyt lähestymään tätä kaosta ja tuomaan siihen selvyyttä. Ehkä merkittävimpiä yrityksiä on tehnyt tunnettu englantilainen poliittisen filosofian professori Isaiah Berlin ("Two Concepts of Liberty", Oxford 1958). Seuraavassa nojautuen suurinpiirtein hänen esityksiinsä, paikoin joudun sitä täydentämään.

Ensiksi on poliittisen ja sosiaalisen vapauden käsitteet erotettava tahdonvapauden käsitteistä, joiden piirissä valitsee ehkä vielä suurempi kaos. Yhteistä erilaisille tahdonvapauden käsitteille on, että ne pyrkivät ilmaisemaan, onko ihminen sisäisissä ratkaisussaan vapaa vai pakon tai välttämättömyyden alainen. Poliittinen vapauden käsite taas ilmaisee, missä määrin ihminen on (tai hänen pitää olla) ulkoisessa toiminnassaan vapaa tai pakon alainen.

Berlin osoittaa, että poliittisen vapauden käsitteet voi jakaa kahteen suureen ryhmään. Uuden ajan poliittisessa ajattelussa on esiintynyt kaksi oleellisesti erilaista vapauden ideaa, joita hän nimittää negatiiviseksi ja positiiviseksi vapauden käsitteeksi.

Negatiivinen (tai liberaalinen) vapauden idea on verraten nuori. Sen kehittivät erikoisesti Locke ja Mill Englannissa ja Constant ja Tocqueville Ranskassa. Se merkitsee ennen kaikkea vapautta jostakin: valtion (ja toisten yksilöiden) puuttumisesta laeilla ja käskyillä ihmisyksilön käyttäytymiseen. Eräät yksityiselämän alueet on suojattu yksilön "luonnollisella" oikeuksilla, jotka ovat "loukkaamattomia", missään valtiossa ei näitä oikeuksia ole kuitenkaan voitu pitää kokonaan loukkaamattomina. Sana "loukkaamattomuus" ilmaisee lähinnä pyrkimystä salliä normaaliolosuhteissa kansalaisen mahdollisimman laaja toimintavapaus kyseisillä alueilla. Aiheeton näiden oikeuksien loukkaaminen tai riistaminen on katsottu yksilön ihmisarvon tai "ihmisen olemuksen" loukkaamiseksi.

Kun nykyajan länsimaissa demokratioissa puhutaan kansalaisen vapaudesta, tarkoitetaan sillä yleensä tätä negatiivista vapautta valtion puuttumisesta kansalaisen elämään ja toimintaan. Länsimaiden demokratioiden peruslaissa — myös Suomen hallitusmuodossa — on ainakin ylimalkaisesti piirretty kansalaisen loukkaamattoman elämänpiirin rajat, vaikka käytännössä nämä rajat on usein ylittetty.

Historiallisesti edellistä vanhempi on positiivisen vapauden käsite. Uudella ajalla sitä ovat kehittäneet erikoisesti Rousseau, Hegel ja marxilaiset ajattelijat. Se merkitsee ennen kaikkea vapautta johonkin, ja tämä vapaus on yleensä mahdollinen vain valtion aktiivisella myötävaikutuksella.

Positiivinen vapauden käsite rakentuu käsitykselle, että ihminen on sisäisellä olemuksellaan rationaalinen, järjestelmällinen olemo, mutta järjestyksenä pelkääntään omin voimin elämään ja toimimaan tämän järjestelmällisen luontonsa mukaan. Siksi täytyy

Norwood, Mass.

Rohkean pankkirosvouksen suoritti yksi mies t.k. 8 p. Bay State Federal Saving and Loan toimistossa, ostokeskuksen yhteydessä, Nahatan kadun varrellä, 15 minuuttia ennen sulkeamista tuli yksinäinen mies pankkiin, meni kolmannelle luokalle ja työnsä sisälle paperin johon oli kirjoitettu: "tämä on röstö, älä tee hälytystä, älä huuda, tai turvaudu aseeseen. Sullo kaikki perirahat tähän kuoreen, ei yhden eikä kahden dollarin seteleitä ja toimi nopeasti." Luokalla ollut Mrs. Joseph Komola ensin hätäntä ja pankin manateri tuli hänen vierelleen ja luki mitä paperiin oli kirjoitettu ja kehoitti näistä noudattamaan rosvojen käskyä, jolla oli revolveri ojentuna. Saatuaan rahailta täytettyä suuren punaisen kuoren rosvo läksi kiireesti juoksemaan ovelle ja pudotti lattialle 310 dollaria, mutta vieden salalinaan \$2,360. Hän hyppäsi ulkona autoon ja läksi kiireesti ajamaan numero yhden valtielle. Auto oli varastettu ja löytyi myöhemmin lähellä olevan automyymälän pihalta. Vaikka ryöstäjästä heti hälytettiin poliisille, niin ei rosvo ole tähän mennessä tavattu. Tämä oli kolmas pankkiryöstös paikkakunnalla 12 vuoden ajalla.

48 tunnin työviikko

anovat kauppalamme palokuntalaiset nykyisen 56 tunnin asemasta. Heidän edustajansa palokunnan päällikkö oli viimeisessä valtuuston kokouksessa. Tuo lyhempi työviikko edellyttäisi kuuden lisämiehen palkkaamista ja yhden luutnantin, joka kohottaisi palkkamenot \$37,727. Anomus oli asiallisesti perusteltu, jossa tehtiin vertailuja toisten paikkakuntain tilanteeseen. Samalla oli siinä "uhkaus", että jos valtuusto ei suostu anomukseen, niin he tulevat esittämään asian ensimmäisellä pidettävällä kauppalan edustajain kokoukselle.

Terveyslautakunnan virkailija

lääkäri John Hayes Walpolella on antanut julkisen varoituksen, että kuluttajat eivät ostaisi n.s. White Fish kalaa, joka on laitettu plastic pussiin ja on H. S. Dornbos & Bros yhtiön pakkaama. Kuten uutisissa on mainittu, niin on maassamme kuollut neljä ihmistä syötyään kyseessä olevaa kalaa. Walpolen kauppoissa ei sitä ole myytävänä, mutta naapurikyssä Sharonissa on.

Lee Salonen on saanut kutsun maamme asepalvelukseen. Hän toimii Walpolen sijaitsevan Norfolk kaartin maanviljelyskoulun karjatalouden huoltajana. Koulun virkailijat yrittävät saada Lee'lle vapautusta, sillä hän on huolellinen toimeensa eikä paikkaa ole helpo näyttää.

Lee Salonen

on saanut kutsun maamme asepalvelukseen. Hän toimii Walpolen sijaitsevan Norfolk kaartin maanviljelyskoulun karjatalouden huoltajana. Koulun virkailijat yrittävät saada Lee'lle vapautusta, sillä hän on huolellinen toimeensa eikä paikkaa ole helpo näyttää.

JUTUSTELUA

Television ja elokuvateatterien taistelu Suomessa

Muista maista saadut esimerkit olivat meillä jo ennakkovaroituksena siitä, että television läpimurron vuosina elokuvissa kävijöiden lukumäärässä tapahtuu voimakas lasku. Meidän harvaan asutussa maassamme se on ollut suorastaan jyrkkä ja ilmenee ymmärrettävästi selvemmin maaseudulla. Viimeisen viiden vuoden aikana katsojamäärät ovat supistuneet v. 1962 loppuun mennessä noin kolmanneksella, ja eräitten arvioitten mukaan tämän vuoden alkupuolella siitä vielä lähes 30 prosentilla. Varovaisinta on lähteä olettamuksesta, että aallon pohjaa ei vielä ole saavutettu.

Television lisäksi on asiaan ilmeisesti ollut vaikuttamassa muitakin tekijöitä. Kompensaation hakeminen lippujen hintoja ja korottamalla harvensi edelleen elokuvissa kävijöiden joukkoa. Jos hallitus vielä toteuttaa suunnittelemanan televisioveron, sen maksamiseen varmasti entistään enemmän säästetään elokuvarahojia. Monasti kuulee nytkin sanottavan, että televisio maksetaan huvimenoja säästämällä. Viisainta olisi luultavastikin ollut muuttaa tyhjääkintä teatterien enemmän muihin tarkoituksiin. Epäonnistuneinta tietenkin on jatkaa järeäpäästä Janne Hakulisen tyyliin, kunnes vasaramies tulee vieraaksi mieheksi taloon. Dornbos & Bros yhtiön pakkaama. Kuten uutisissa on mainittu, niin on maassamme kuollut neljä ihmistä syötyään kyseessä olevaa kalaa. Walpolen kauppoissa ei sitä ole myytävänä, mutta naapurikyssä Sharonissa on.

Pitkän ja väsyttävän kuulteluun jälkeen puolustuslakimies pyyhki hikeä otsaltaan ja sanoi apulaiselleen: Tällainen oikeusjuttu kuluttaa vuosia ihmisen elämästä. Apulainen: — Niin kylläkin! Mutta se lisää vuosia asiakkaalle.

Asiamiehet ja lehtemme lukijat

Raivaajan syystoimintakauden levityskilpailu alkoi lokakuun 1 pnä ja päättyy joulukuun 31 p. 1963

EHDOT:

Kilpailussa jaetaan asiamiehet kolmeen alueeseen:

1. — FITCHBURG, NEW YORK ja FLORIDA
2. — GARDNER, QUINCY, MAYNARD ja WORCESTER
3. — Kaikki muut paikkakunnat

Asiamiehille lasketaan pisteet kaikista heidän lähettämistään tilauksista, mutta UUSISTA TILAUKSISTA NELINKERTAISESTI. Uudet tilaukset auttavat asiamiestä kohtamaan huomattavasti hänen yleispistemääräänsä ja palkinnoille pääsee vaian asiamies, joka on lähettänyt vähintään yhden uuden puolenvuoden Raivaajan tilauksen.

ASIAMIEHET saavat kaikista uusista tilauksista tavallisen asiamiespalkkion lisäksi Amerikan Suomalaisen Kansanvallan Liiton myöntämän lisäpalkkion \$1.00 vuoden tilauksesta ja 50 senttiä puolen vuoden tilauksesta.

Tämän lisäksi annetaan 3 kirjapalkintoa asiamiehille jokaisessa eri kilpailualueessa:

- ENSIMMÄINEN PALKINTO on \$15 arvosta kirjoja
TOINEN PALKINTO on \$10 arvosta kirjoja ja
KOLMAS PALKINTO on \$5 arvosta kirjoja.

Jos lehtemme nykyinen tilaaja, joka ei ole asiamies, hankkii uuden vuoden tilauksen, me jatkamme hänen nykyistä tilaustaan kahdella kuukaudella jokaisesta vuoden tilauksesta ja puolen vuoden kuukaudella.

Uusi tilaaja tässä kilpailussa on yhdistys, liike, henkilö tai perhe, joka ei ollut lehtemme postituslistalla lokakuun 1 p., 1963.

V. 1964 KOTIKALENTERI jokaiselle uudesta tilauksesta ja uudistuksesta!

Kalenterissa on kauniita värillisiä kuvia maailman kuuluisista nähtävyyksistä eri kuva jokaiselle kuukaudelle.

Kalenterin koko on 8 1/2 tuumaa leveä ja 16 tuumaa pitkä, joten se sopii hyvin kotinne seinään.

UODET TILAAJAT SAAVAT KIRJAN! — Uudet tilaajat voivat valita yhden seuraavista kirjoista: Strong'n "Amerikan Kansan vaiheet", "Kotiseudun Lukemista" toimitanut Kosti Pohjanmaa, "Sibelius: käsikirjoituksia" tai englanninkielinen Goodrichin "Sisu".

KAIKKI LEHTEMME ASIAMIEHET JA TILAAJAT ripeään toimintaan syyslevityskilpailun aikana hankkimaan tilauksia.

RAIVAAJA

MAHDOLLISIMMAN MONEEN SUOMALAISKOTIIN
USA:ssa tämän alkavan syyskauden aikana.

RAIVAAN KONTTORI

Fitchburg, Mass.

Bogota, N. J.

Kokousuutisia

ASKL:n Bogotan osaston kokouksessa Mr. ja Mrs. Pekka Lehdon asunnolla keskusteltiin m.m. seuraavista asioista: Päätettiin pitää osaston 50-vuotisjuhla kahviaistilaisuuden yhteydessä Mr. ja Mrs. Onni Koskisen asunnolla lauantai-iltana joulukuun 7 päivä. Tarjoilusta lupautuivat huolehtimaan osaston naiset. Koitetaan hankkia tilaisuuteen sopiva ohjelma. Toveri-osastoille lähetetään kutsu lähettää edustajansa. Päätettiin koota vapaaehtoinen laiehti.

Raivaajan levytyskilpailuun

kiinnitettiin huomiota. Toivottiin, että Raivaajan tilaajamäärä saataisiin pysymään ennallaan ja jos suinkin mahdollista saataisiin muutama uusi tilaaja. Asiamiehinä (naisina) ovat Martta Raut, Maiju Lehto ja Lahja Koskinen. He ottavat myös jouluunnetoivotukset Raivaajaan.

Keskusteltiin Liiton järjestämästä lento ryhmämatkasta Suomeen ensi kesänä. Kehoitettiin jäsenien ottamaan yhteyden sellaisiin suomalaisiin, jotka aikovat matkustaa Suomeen ensi kesän aikana. Viime lentomatkassa oli täällä viisi Suomeen matkustajaa. Kaikki olivat matkaansa ja saamaansa palvelukseen tyytyväisiä.

Seuraava osaston kokous on Mr. ja Mrs. Oskar Raution asunnolla. Ajasta ilmoitamme myöhemmin. — O. K.

Canterbury, Conn.

Venla H. Nurm

oli ainoa demokraatti joka edelleen valittiin Sterlingin kauppa-

AT WILLIAMS LAKE HOTEL

Where It's Friendly As A House Party
Box 18, Rosendale, Ulster County, N.Y.
Fabulous meals, natural lake, golf, 3 new tennis courts, all other sports, Finnish steam-baths, beautiful autumn foliage.

DANCING every Friday and Saturday night.
AUTUMN QUEEN WEEKENDS

Famous For Single Gals and Fellows Oct. 18, 19, 20 — Oct. 25, 26, 27 A free weekend for the Queen selected on each of these weekends. \$3 a day discount on these weekends for all single men.

DeLuxe Honeymoon Accommodations
For Information, Dial Operator and Reverse Charges to
WILLIAMS LAKE HOTEL
Rosendale, N.Y.
Only 2 Hours By
New York State Thruway to Exit 18
Bus to Churches • Send for Booklet

Rexall Drug Store,

702 Washington Street
NORWOOD, MASS.
TEL. 7-2694

MAY

Hautausseimistö
WINSLOW F. MAY, johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puhelin 762-1509

NORWOOD CO-OPERATIVE BANK

24 GUILD STREET NORWOOD, MASS.

Edistää säästäväisyyttä ja kodin omistushallinnollisuksia!

Perustettu 1889
Kolme hyväksi tunnettua säästötapaa sovellettuna teidän tarpeisienne.

Louis A. Bodnar & Son

HAUTAUSTOIMISTO

Perustettu 1927
AMBULANSSIPALVELU päivittäin ja öisin
3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio
Puhelin ME1906-1-3075

HENRY A. LEIMKUEHLER

Funeral Home
6722 FRANKLIN BLVD. Puhelin: HENRY J. GOOD
CLEVELAND, OHIO Woodbine 1-8071 EARL R. BAMPTON

lan virkaan, kaikki muut valitut ovat republikaaneja. Venla on verojen hoitaja ja hän on Canterbury osaston talonmiehen John Hyttiäisen ja vaimonsa Aliinan tytär. Onnittelut!

Canterburyssä republikaanit pääsivät hallintoon ja suomalaisia tuli toimii seuraavia: Town Clerk, Lydia E. Greenstein; Asessori, Esko Laihi; rahastonhoitaja, Lydia E. Greenstein.

Killinglyssä tuli verojen valvokuntaan Usko Mattinen.

Marianna Kolka

o.s. Laihi kuoli Putnamissa lokakuun 8 p. Edesmennyt miehensä oli Anton Kolka ja kotinsa oli Moosupissa. Hautaus Central Village:sta Tillinghast'in. Kätettiin Evergreen hautausmaahan. Hän oli tämän seudun pitkäaikainen asukas.

Hilma Saarela

kuoli lokakuun 8 p. ja haudattiin Canterbury Chapel:stä Carey hautausmaahan. Hän oli 87 vuotias.

Maija ja Nick Finn palasivat Suomimatkaltaan, jossa olivat kovin pitäneet olostaan. Nyt he ovat menossa Floridaan.

Henny Tommolain

nimi oli tapahtunut pos t.k. 5 p. ohjelma- ja tanssi-iltaman arvostelusta. Sanoin näin: Henny Tommola lauloi ihanasti ja oli kaunis katsella. Kiitos Henny!

Day-Kimball sairaalaan on joutunut Edward Y. Laiho.

Käsityöseuran istunnossa maukkaat leivokset kahvin kanssa tarjosivat Helmi Pietola ja Lily Kuisma. Seuraava yhdessä tapahtuu haalilla t.k. 23 p. kello 7.30 illalla. Kiitos illan emännille ja osanottajille. — Nanni.

Sterling, Conn.

Yllätys vierailu
Sterlingissä Laina ja Väinö Kolehmaiselle oli järjestetty miellyttävä yllätys toissa maanantaina, kun Tyne Halla tuli heitä katsomaan. Miss Halla on

Suurenmoinen valikoima
LAHOJA eri maista
K. LAHDE, Juveli-kauppa
75 Main St.,
Worcester, Mass.

LINDQUIST FUNERAL HOME
Stanley W. Otter - Walter L. Lundin
36 Butler St. - Worcester, Mass.
PHONE 6-3784

Maytag Sales & Service
Maytag automaattisia pyykkikoneita
Hotpoint välineitä — Ironite
siivottajia
asiamme kutsua myymme tarjota
2 SUURTA PUOTIA
4136 Main Ave. 462 State St.
Ashtabula Conneaut

Lydon & Haase Company,

205—207 Fulton Street,
Norwood, Mass.

Putkityötä ja lämmityslaitoksia. Putkityötarpeita, Youngstown keittiöitä. G. E. sähkötarveta.

ÖLJYPOLTTIMOIDEN
MYNNYI JA PALVELU
Puhelin: Norwood 7-0719.

Kolehmaisien serkku ja on vähän aikaa ollut vasta tässä maassa. Hän asuu New Yorkissa, eivätkä ole nähneet toisiaan 30 vuoteen. Miss Hallan mukana oli Mrs. Maria Hartikainen, Canterburystä. — Väinö Kolehmainen.

Cleveland, Ohio

ASKL:n kokouksen

piti olla Asunmaalla, mutta kun kaksi osaston virkailijaa ei ollut saapuvilla, niin kokouksen piti jättä seuraavaan kuukauteen. Seuraava kokous on Karvosella sunnuntaina, marraskuun 17 päivänä. Asunmaalle kokoontui sievä joukko osastolle myönteisiä ihmisiä ja iltapäivä kului hauskaasti tuttavien seurassa ja runsaan tarjoilun ääressä. Kiitos tarjoille!

Kuoleman kutsuja

Lillian Heckle, pitkäaikainen Clevelandin asukas, kuoli Sanfordissa, Floridassa. Haudattiin perhehautausmaahan. Hän oli 87 vuotias.

Lydia Latukka, o.s. Kultalahti, syntynyt Sandstone, Minn., syyskuun 20 päivänä, 1895, kuoli hiljattain. Jälkeen jäi puoliso Väinö, tytär Irene ja poika Harold. Pastori Kangas toimitti hautauksen. Kahvitarjoilu hautauksen jälkeen Getsemane kirkon sivusallissa.

George Monto (Montto), miehuusvuotensa täällä asunut, kuoli ja haudattiin lokakuun 7 päivänä. Jälkeen jäi vaimonsa Selma ja tytär Sylvia perheineen.

Ihanat syyspäivät ovat jatkuneet jo useita viikkoja. Sadetta jo aletaan kaivata. — N. K.

Quincy, Mass.

(Puhelintieto)

Andrew Mäki, 78-vuotias, 323 Harvard St., Whitman, kuoli sunnuntaina lyhyen sairauden jälkeen.

Hän oli syntynyt Soanlahdella, Viipurin läänissä. Asui Whitmanissa 14 vuotta, sitä ennen Fauntönissa, jossa hän piti kanafarmia. Jonkun aikaa asunut myöskin Fitchburgissa.

Lähin omainen on vaimo Ida Maria Mäki. Yksi niece, Lyyli Pieviläinen, Suomessa.

Muistotilaisuus pidetään Trinity Lutheran kirkossa, keskiviikkona kello 2 iltapäivällä. Pastori Wilbert Törmälä suorittaa muistopalvelun. Haudataan Blue Hillin hautausmaahan.

Käyntitunnit Hanellin hautausmaastossa tänään kello 7—9 ja huomenna kello 3—5 ip. ja 7—9 illalla.

Whisti-ilta

Viime keskiviikkona ilmeni viime tingassa sellaista, josta allekirjoittanut ei ollut tietoinen. Rauha Bentinen oli järjestänyt miehensä Tiden syntymäpäiväjuhlan whistipeli-illan merkeissä. Näin ollen Tiden pöydän takana tarjottiin hyvää kaakua jokaiselle ja me kaikki vuorostamme lauloimme hänelle "Happy Birthday". Toivotamme edelleenkin vuosia lisää ja kiitos kaunis illan kustantamisesta.

Mennään talolle ensi keskiviikkona jatkamaan pelaamista, sillä tällainen yhdessäolus ystävien parissa virkistää vanhaakin "kroppaa".

Kokous

Ensi keskiviikkoiltana 16 päivänä kokoontuu naiset kello 7 Veljen talolle viimeiseen valmisteluun illallisen ja whistipelin järjestämiseksi. Se tulee olemaan Veljen talossa, lauantaina, lokakuun 26 päivänä. Samalla tässä huomautan, että Veljen johtokunnan jäsenet ja valistustoimikunnan jäsenet saapukaa Veljen

"VALITUT PALAT"

ERIKOINEN JOULU-TILAUSHINTA
VOIMASSA ELOKUUN 15 — JOULUKUUN 31 P.

Yhden vuoden tilaushinta \$2.97
Kahden vuoden tilaushinta \$5.94

Ylläolevat tilaushinnat koskevat Englanninkielistä "Readers' Digest" myöskin.

Raivaaja Publishing Co.,
48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

talolle keskiviikkona kello 7 illalla tärkeän asian vuoksi.

ASKL:n

Quincyn osaston kuukausikokous pidettiin tk. 10 päivänä. Kokousta johti Reino Mäki, kirjuriina toimi Wm. Pekkanen. Luettiin edellisen kokouksen pöytäkirja ja hyväksyttiin se. Liiton kokouksessa olleet Reino Mäki ja Julia Paap-penen antoivat selostuksen mitä siellä päätettiin. Keskusteltiin Työväenyhdistys Veljen ja osaston 60-vuotisjuhlasta, joka vietetään marraskuun 2 ja 3 päivinä. Tanssit on lauantaina Ansu Lampin yhtyeen soitolla. Sunnuntaina ohjelmaa tulee olemaan mitä monipuolisin ja ensiluokkainen, juhlapuhujana Liiton sihteeri Victor Annala. Keskusteltiin Raivaajan tukemisesta ja siitä kuinka saataisiin uusia tilaajia, kun aina vaan joukkomme harvenee kuoleman kautta. Tässä asiassa voidaan kääntä Väinö Tirrin puoleen. Jotain pätevää tässäkin suhteessa tulisi saada aikaan. Keskusteltiin muitakin kokoukselle kuuluvista asioista. Seuraava kokous on marraskuun 14 päivänä. Kiitos kahvitarjoilusta Ainoille.

Huomautus

Jos olisi vielä Työväenyhdistys Veljen perustavia jäseniä elossa, niin ilmoittaisivat itsestään Reino Mäille, 7 Nelson St., Quincy, Mass.

Niinkuin näitte

viime Raivaajassa, Aliida ja David Laineen tytär Margaret Lintone kutsui viettämään isänsä ja äitinsä 50-vuotisjuhlaa Työväenyhdistys Veljen talossa, 74 Arthur St. ensi sunnuntaina iltapäivällä kello 2:30. Tietysti me suurella joukolla menemme kunniottamaan läsnäolollamme tätä harvinaista juhlatilaisuutta. Me kaikki tunnemme tämän pariskunnan pitkäaikaisina toimitsijoina riveissämme. He ovat aina valmiit auttamaan missä heitä tarvitaan. — Pauline.

Urheilu

Ahti ja Lahdenperä olympiavalmennuksen Amerikansuomalaiset Pekka Lahdenperä ja Raimo Ahti ovat niiden kymmenen murtomaahiihtäjän joukossa, jotka Amerikan Hiihtoliitto on San Fran-

URHEILU

Ahti ja Lahdenperä olympiavalmennuksen Amerikansuomalaiset Pekka Lahdenperä ja Raimo Ahti ovat niiden kymmenen murtomaahiihtäjän joukossa, jotka Amerikan Hiihtoliitto on San Fran-

UOKRATTAVANA
EDGEWATER, NEW JERSEY
4-huoneen apartmentti, ensimmäisellä lattialla. Vastapäättävää. Vuokra \$65 kalustamattomana; kalustettuna \$70. Muutakin apartmentteja. Suomalainen agentti L. Reith. Soittakaa iltaisin:
EDGEWATER, N.J., WH. 3-9508

HARLEMIN SUOM. EV. LUTH. SEURAKUNTA
106 East 86th Street, New York City
Rev. Arvi Henry Saarisuu
Pappila: 304 East 93rd St., 4 B. Puh. AT. 9-7733

Keskiv. 16 p. Kuoro klo 8.00. Torst. 17 p. Naisten Yhdistyksen tarjoilu klo 6.00. Kahvia ja karjalanpiiraita. Ohjelma klo 7.00. Johtaa Miss Elsa Herranen. Sunnunt. 20 p. Pyhäkoulu ja rippikoulu 2.30. JUMALANPALV. 4.00 past Saarisuu. Kuoro. Emännät tarjoilevat väliajalla. KOTIINTULOJUHLA 6.30. Puhuu pääkonsuli Paul Gustafsson. Soolo Miss Aino Päivinen. Johtaa Mrs. Marg. Saarisuu. Kuoro laulaa Mr. Jack Antilan johdolla. A. H. Saarisuu

Port Chester'in ASKL:n osaston
VUOSI- JA SYYSOIMINNAN
AVAJAIS-
ILTAMA
Ruotsalaisella haalilla
tämän kuun 19 päivänä
Ohjelma:
ALKUSOITTO Jorma Wuorinen
AVAUSANAT Esittelijä
RUNO Tyne Pekkanen
SOITTO- JA LAULUESITYKSIÄ
Mr. ja Mrs. Lindstrom, Brooklyn
PUHE Lydia Nylander
VIULUSOOLLO Jorma Wuorinen
LAULUA David Perrin
HUULIHARPPU SOITTOA Hanna Vella
HYVÄ RAVINTOLA
LOPUKSI TANSsia

ciscossa pitämässään kokouksessa valittu joulukuun 1-13 päivinä Walla Walla -nimisellä paikkakunnalla länsirannikolla Washingtonin valtiossa pidettävälle olympiavalmennusleirille. Tähän ryhmään kuuluvat heidän lisäksi Bill Puckell, Ed Williams, Herb Thomas, Mike Gallagher, Tom Upham sekä Suomenkävijät Larry Damon, Richard Taylor ja Ed Demere.

Hiihtotason Yhdysvalloissa huomioonottaen Suomessa ja muualla Euroopassa viime ja sitä edellisenä talvena yllättäen hyvin menestyneet yhdistetyt John Bower ja nuori hiihtäjä Mike Elliott on valittu suoraan joukkueeseen.

USA:n mäkimehiksi ensi vuonna Innsbruckissa, Itävallassa pidettävään talviolympialaisiin on valittu kansainvälisiin huipumiehiin kuuluvat John Balfanz ja Ansten Samuelstuen sekä Gene Kotlareka, Jay Martina, David Hicks ja Jerry Goyen, jotka valmentajansa Art Toklen kanssa matkustavat joulukuun alussa harjoittelemaan ja kilpailemaan Keski-Eurooppaan.

Yhdistetyn miesten ja hiihtäjien katsastuskilpailut pidetään Walla Wallassa välittömästi harjoitteleminen jälkeen ja leiriläisten lisäksi katsastuksiin ottaa osaa kymmenen valmennettavien ulkopuolelta tulosten perusteella valittua hiihtäjää.

USA:n osanottajien määrä yhdistettyyn ja murtomaalle (ampumahiihtäjät mukaanluettuna) tulee Innsbruckissa olemaan 10-13 miestä, ja tämä ryhmä lähtee New Yorkista joulun jälkeen kolmiviikkoiselle harjoittelulle ja kilpailumatkalle Skandinavian ja siis mitä suurimmalla todennäköisyydellä myöskin Suomeen. USA:n olympiahiihtäjät, samoin kuin mäkiahiihtäjät, siirtyvät Innsbruckiin tammikuun 20 päivän tienoilla.

Ns. pohjoismaisten lajien päävalmentajana toimii New Hampshiren valtiossa olevan Dartmouthin yliopiston valmentaja Allison Merrill ja hiihtäjien valmentaja on coloradolainen Adolph Kuss.

Fort Collinsissa, Coloradossa nykyisin asuva Pekka Lahdenperä hiihti vuonna 1960 Yhdysvaltain olympiajoukkueessa Squaw Valleyssä ja osallistui viime vuonna USA:n joukkueen jäsenenä ampumahiihdon MM-kilpailuihin Suomessa.

Raimo Ahti, jonka koti on lähellä Fitchburgia, Mass., on vi-

me vuosien aikana voittanut Itä-Amerikan ja eri valtioiden mestaruuksia ja kuuluu tulostensa perusteella Amerikan hiihtäjien kärkeen. Molemmilla pojilla pitäisi olla hyvät mahdollisuudet mahtua USA:n olympiajoukkueeseen. Lahdenperä mahdollisesti ampumahiihtäjänä ja Ahti ehkä viestijoukkueeseen ja pikamatkalle. — A. O.

Kirkollisia uutisia

WORCESTER, MASS.

Lähetysseurakunnan hartaushetki on Central kirkon kappeliin lokakuun 16 päivänä kello 7:30 illalla. Jumalanpalvelus on samassa paikassa sunnuntaina, lokakuun 20 päivänä kello 2:30 ip. Tervetuloa! — E.J.H.

MAYNARD, MASS.

Hartaushetki on Lähetyskirkossa lokakuun 17 päivänä kello 7:30 illalla. Kahvitarjoilu laittavat Johanna Lutz ja John Lehto.

Pyhäkoulu on sunnuntaina, lokakuun 20 päivänä kello 9:15 ap. Englanninkielinen jumalanpalvelus on kello 10:30 aamulla ja suomenkielinen jumalanpalvelus on kello 11:15 ap. C. E. nuorten kokous on kello 5 ip. Seurakunnan naisten järjestämä vanhojen tavarain myynti on kirkon alasalissa kello 9:15 aamulla kello 3 iltapäivällä. Tervetuloa! — E.J.H.

TROY, N. H.

Jumalanpalvelus on suomalaisessa Lähetyskirkossa lauantaina lokak. 19 päivänä kello 8 illalla. Tervetuloa! — E.J.H.

SOUTH PARIS, MAINE

Trinity Lutheran kirkon suomenkielinen Maria Kerho pitää kokouksensa tämän viikon torstaina (17 päivänä) kello 2 iltapäivällä Mr. ja Mrs. Carl Hakalan kodissa, High St. varrella. Tarjoilussa avustavat Mrs. Elsa

Marmorisla ja graniittisla hautakivien
BOLSTER MONUMENTAL WORKS
MAURICE M. FLOOD, omistaja
ROUTE 26 OXFORD, MAINE
Pub. Pilgrim 3-2673

Hart Schaffner PUKUJA
McGregor URHEILUASUSTEITA
Arrow PAITOJA
Stetson HATTUJA
Florsheim KENKIA

COFFIN'S
MEN'S AND BOYS' CLOTHING
340 MAIN ST. ROCKLAND, ME.

McDONALD'S DRUG STORE
Puh. 354-6161 — Thomaston, Me.
M. D. ALLYN
BERT TODD, Reg. Pharm.
GOODNOW'S PHARMACY
Rockland, Maine
Resepti- ja patentilääkkeitä

BEAR HILL MARKET
TÄYDELLINEN VALIKOIMA
— LIHAA — SIIRTOMAATAVAROITA —
— HEDELMIÄ — VIHANNEKSIA —
SCOTT-ATWATER MOOTTORIN VÄLITÄJÄ
Pub. TEMPLE 2-5251
Waldoboro, Maine.

Newport and Milford, N. H.

Newton - Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO
Tel. Res. 113-R Office 113-W
42 Main St. Newport, N.H.

Corbett Oil Co., Inc.
Konttori ja liike Belknap Ave.
P. O. Box 329, Newport, N. H.
Winkler Lämmityslaitteita — Mobilheat öljyä — Mobilflame Pullokaasua

MONIER'S
Keittiökaluja — Vedenlämmittäjiä
Jääkaappeja — Pyykkikoneita
PULLOKAASUA
CHESTER, VERMONT

E. J. DAVIS
HARDWARE CO.
— HARDWARE —
Pub. TR 1-2345 Chester Depot, Vt.

UUDISTAKAA tilauksenne
säännöllisesti, jotta välttyisitte ikävältä yllätykseltä lehdessä jäädessä tulematta.

MONTANY & MONTANY
Puhelin
TREMONT 5-0650
CHESTER, VT.
Parasta laadussa

Heikkinen ja Mrs. Ida Rajala. Tulkkaa miehet myös. Kokouksen ja ohjelman loputtua kahvitarjoilu maukkaasti leivoksineen.

Sunnuntaina, lokakuun 20 päivänä kello 2 ip. on Trinity kirkossa suomenkielinen jumalanpalvelus. Englanninkieliset kirkoitukset ovat joka pyhä kello 9 aamulla ja pyhäkoulu klo 10:15. Kutsomme kansalaiset tervetulleiksi Herran huoneeseen. — E.A.K.

NEW IPSWICH, N. H.

Sunnuntaina lokakuun 20 p. hartaushetki kirkossa kello 2 ip. Tervetuloa. Lopussa on seurakunnan naisten toimesta tarjoilu. — R. W.

QUINCY, MASS.

Keskiviikkona 16 päivä ja torstaina 17 päivä Trinity Luth. kirkossa erikoistilaisuuksia evankeliumin toimikunnan toimesta. Näissä tilaisuuksissa puhuu pastori Viljo Heiman Worcesterista ja tulee kumpanakin iltana olemaan myös musiikkiesityksiä. Tilaisuudet alkavat kello 7.30 illalla. Molempina iltoina on kahvitarjoilu ohjelman jälkeen. — Kv.

Pekka: — Äiti, mihin aikaan minä olen syntynyt?
Äiti: — Kello yksitoista illalla!
Pekka: — Mutta kuinka minä sain olla yhäällä niin myöhään?

Clark's Flower Shop
338 Main Street
ROCKLAND, MAINE
Puh. LYric 4-4141

Frank W. Bjorklund
Suomalainen
LAKIMIES
163 Main St. Norway, Me.
Puh. 743-2831 ja 743-2693

MOODY'S DINER
and CABINS
Erikoisia päivällisiä, Curb-palvelus
KOTITEKOSET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

JONES DEPT. STORE
Asusteita koko perheelle - Lahjoja
KENKIA kaikille — Työvänteitä
ja dungarees pukimia
WALDOBORO, MAINE

HALL FUNERAL HOME
Aikaisemmin
Flanders Funeral Home
Hautaus- ja Ambulanssipalvelu
WALDOBORO, MAINE
Soittakaa 832-5541
yöllä taikka päivällä.

24 tunnin AMBULANSSIHUOLTO
Laite Funeral Home, Inc.
ROBERT E. LAITE, President
9 Mountain Street, Camden, Maine
Tel. 236-3365

Sää keski Massassa tänään: aurinkoista, lämpenevää, 65—72, kuivaa, vähäistä tuulta.

Huomenna: enimmäkseen aurinkoista, lauhaa, noin 70, lisääntyvää kosteutta, kohtalaista tuulta.

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

ROSKIA KOOTTAAN

Keskiviikkona Ward 3
Torstaina Ward 4

— Leominsterin työnvälitystoimisto, joka on Fitchburgin toimiston haaraosasto, avattiin heinäkuussa. Tänä aikana se on välittänyt työtä yli sadalle henkilölle. Toimisto sijaitsee kauppa-kamarin huoneustossa.

UUTISILMOITUKSIA

Bosk Hautauskoti

- Kaunis ja parhaiten varustettu hautauskoti, jolla on oma parkkausalue toimiston vieressä.
- Sijaitsee keskeisellä paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
- Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varmaankin löytää heidän mahdollisuuksiensa sopivan.
- Kehotamme teitä vierailemaan hautauskodissamme. Tulomme antamaan teille mitä ystävällisimmän ja vilpittömimmän palvelun, kuten ovat saaneet ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunnia palvella, heidän suuren surunsa hetkellä.

85 Blossom St. Fitchburg, Mass.
Puh. 342-3635

WORKERS' CREDIT UNIONIN
(Työläisten Luottoyhdistyksen) vastakirja no. 7033 on kadonnut ja maksut sitä vastaan on lopetettu. Fitchburgissa, Mass., lokakuun 14 p:nä, 1963. — Workers' Credit Union.

KIK kokoontuu viikkokokoukseen huomenna, kello 2 ip. Co-op Centerissä.

— Templetonissa loukkaantui lauantaina neljä henkilöä autojen yhteenajossa. Onnettomuus tapahtui Route 2:lla, lähellä Brooks Village Roadia. Loukkaantuneiden joukossa oli 8 vuotias lapsi, joka vietiin ensiavun jälkeen Bostonin sairaalaan. Muiden vammat olivat lieviä.

— Leominsterin huoltomestot ovat jatkuvasti lisääntyneet, näyttää siltä että on pakko saada lisävaroja ennen vuoden loppua.

— Leominsterin sairaanhoitokoulussa järjestetään Mental Health kurssit. Kurssit pidetään tiistai-iltoina, alkaen huomenna.

— Kimball Streetillä sattui lauantaina auto-onnettomuus. Francis A. McBridge ohjaama auto suistui tieltä ja törmäsi tolppaan. Tolppa katkesi ja lankojä putosi maahan. Ohjaaja vietiin Burbankin sairaalaan. Hänellä oli pahoja vammoja kasvoissa.

**Haluan ostaa
LAUREL-JOULUSEPPELEITÄ
ja JOULUKYNNÖKSIÄ**
Seppeleiden läpimitä voi vaihdella 12 t.-5 jalkaan. Pitää olla puhtaista Laureleista ja hyvin tehtyjä. Hyvä hinta maksetaan. Toimitusaika lähempänä joulua. Kirjoitakaa englanninkielellä tämän lehden kottoriin:
Nimi: "Laurelseppeleitä"
Raivaaja Publishing Co.
Box 600
Fitchburg, Mass. 01421

Perustettu 1868
Puh. Diamond 5-4324
SAWYERIN
Hautauskoti
Tunnollinen palvelu
PARKKAUSTILA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg

— Mr. ja Mrs. Emil Salonen, Lantanasta, pyörähtivät toimituksessa sanomassa hyvästi. He ovat viettäneet kesää täällä pohjoisessa ja lähtevät nyt piakkoin kohti Floridaa. Heillä on oma talo Lantanassa. Salmiset ovat entisiä Massalaisia.

— Clintonissa on ilmoitattu uut aikuisten iltakoululuokille lähes 300 henkilöä. Neljä luokkaa, naisten ja miesten vaimistelu, keramiikkiluokka ja julkinen puhujaluokka on peruutettu osanottajien vähyyden takia.

— Useat kaupungin omistamat rakennukset ovat niin huonossa kunnossa että niiden katsotaan tarvitsevan välttämätöntä korjausta. Palopäällikkö on jo useaan kertaan huomauttanut keskuspoliisilaitoksen kehnoista kunnosta. Kaupungintalon korjauksiin yksistään lasketaan tarvittavan \$350,000—\$400,000.

— Atholin paloviranomaiset etsivät henkilöä jonka oletetaan syyllistyneen kahden tulipalon syytykseen viime päivinä.

KUVIA SUOMESTA
Työväenyhdistys Saiman kahvihuoneissa, joka samalla on syys-toiminnan alkajaisjuhla, esittelee elokuvia Suomesta tänä iltana. Esittäjänä on nuorimies Uuno Koivisto. Hän on käynyt Suomessa melkein joka vuosi, on kiertänyt Suomea joka puolella. Hänen kuvansa ovat suurimmaksi osaksi maaseudulta ja maalaishäistä. Uunolla on silmää nähdä mikä on kuvan ottamisen ar-

ÖLJYKIHAROITA
\$7.50 alkaen
Meiltä saatte parhaimmat halvemmalla.
NORMAN'S BEAUTY STUDIO
101 Prichard St., Fitchburg, Mass.
DI 2-9202. Puhutaan suomea.

voinen ja hänellä on taitoa kuvaamiseen. Lempi Myöhänen alkusoiton jälkeen kuullaan viulu-sooloja, joita esittää koulupoika Martin Laine. Irja Vileen on suosituimpia lausujiamme, nyt hän on lupautunut lausumaan. Ellen Hangas on pidetty laulaja, jota aina mielihyvin kuunnellaan. Mrs. Hangas säestää itse laulunsa. Puhujana on Lempi Ikävalko, selväsanainen puhuja ja lausuja. Hänen esityksestään jää mieleen paljon. Hän puhuu kansan tapoista ja uskomuksista Ulko-Mongoliassa. Kun on katsottu Koiviston esittämät kuvat, nautitaan kahvitarjoilusta. Eikä maksa vaivan saapua Co-op Centeriin maanantai-iltaan, t.k. 14 päivänä kello 7.30 illalla? — L.

Kalevaisten Uutisia
Kaleva Naisten kokous pidettiin Kaleva Kodissa ensi keskiviikkona kello 7.30. Emäntinä toimivat Mrs. Ellis Oksanen ja Mrs. Hilma Nikula. — A.

Varas sulloi \$3,400 postilaatikkoon

Atholissa löydettiin \$3,400 varastettua rahaa postin kokoomiskopista eilen. Rahaa oli varastettu perjantai-iltaan John Gabar-din kodista huutokaupan aikana. Varastettu summa kokonaisuu-
dessaan oli \$4,500, josta 500 oli matkashekkeinä.

Poliisin arvelut mukaan varas on sullonut rahat postiboxiin pe-

Pilvenpiirtäjät valloittavat

Joka puolella Saksan Liittotasavallassa kasvavat pilvenpiirtäjät jättäjänsien tavoin maastaa. Kimmeltävät betoni-, teräs- ja lasipalatsit kurkkouttavat taivaata kohden. Ne muuttavat kaupunkien näkymää ja antavat niille uudet silhuetit, ne ovat suurten teollisuuslaitosten tunnusmerkkejä, tarjoavat tuhansille ihmisille uudet kauniit kodit ja muodostavat omalaatuisen, loistavan vastakohdan menneiden vuosien kunnioitusta herättäville rakenteille. Nimenomaan suurkaupunkien tilanpuutteen vuoksi näytävät pilvenpiirtäjät valloittavan Saksan.

Lähes kaikissa uusissa asutuskeskuksissa on tällaisia suuria kerrostaloja. Saksan rakennusalaalla vallitsevat ankarat säännökset ovat pitäneet huolen siitä, että nämä korkeat talot eivät pilaa maisemia. Arkkitehdit kilpailevat keskenään löytääkseen ratkaisuja, jotka ovat käytännöllisiä, kauniita ja erikoisia.

Dusseldorfissa on kuuluisa kolmiosainen talo, joka kuuluu Phoenix-Rheinrohin teollisuus-yhtymälle ja näyttää ulkoa lasiprismalta. Reinin varrella on Bayer-Leverkusenin väritehtaan rakennus, joka on samantapainen, Hampuriin valmistuu lähiaikoina Unileverin talo, joka on herättänyt huomiota kolmiosaisella perustuksellaan. Auringon noustessa ja laskiessa tämä rakennus ikkunalaaseineen muuttuu hohtavaksi seinämäksi, joka loistaa yli koko hansakaupungin. 33-kerroksinen Bayerin pilvenpiirtäjä vaikuttaa seisovalta tulitikkulaatikoilta. Kun salamannopeissa hisseissä nousee ylös ja nähdään sisäsuunnitelmat, voidaan hämmästyksellä todeta se täsmällisyys, jolla kaikki yksityiskohdat on toteutettu ja suunniteltu etukäteen. Millimetrien tarkkuudella on valmistettu putkistot kylpyhuoneisiin ja keittiöihin, erikoiskomerot televisioille ja johtajan baarikaapille. Tässä mehiläispesässä toimii 2,600 työntekijää, joilla on ihana näköala mutkittelevalle Reinille jalkojen juuresta.

Nykyajan mukavuuksien ohella (ilmastointilaitteet ja poltto-uunit) täällä saa sen tunteen kuin olisi pilvissä. Ken kerran juo cocktailin 30. kerroksessa ja samalla näkee miljoonakaupungin valomerien ja maaseudun yhtäka-
kaa, osaa arvostaa tätä tunnetta. Maisema näyttääkin olevan se vetonaula, joka saa nuoret parit ja poikamiehet muuttamaan pilvenpiirtäjän korkeuksiin.

**JOS AIOTTE MENNÄ
LAIVALLA
SUOMEEN**
JOULUKSI tai ensi kesäksi,
varatkaa paikkanne nyt
Raivaajan Matkatoimiston
välityksellä.
48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.
Puhelin DI 3-3822

lätessään kiinnijoutumistaan. Rahat olivat tulleet talon kaupasta. Ne varastettiin Gabardin myydessä ulkona huutokaupalla irtaimistoaan. Huutokaupassa oli yli 50 henkilöä. Mr. Gabard huomasi rahat kadonneeksi vasta myöhään perjantai-iltaan. Rahat oli suljettu luojaan askiin sänkyhuoneen kaapissa.

Rahojen löytämiseen johti kolme nimetöntä puhelinsoittoa jota seurasi kaksi päivää jatkunut etsintä. Etsinnässä tarkastettiin 15 postinsäilytyskoppia.

Ensimmäinen puhelinsoitto tuli eilen aamulla hyvin varhain, tuntematon soittaja ilmoitti että hänen poikansa on löytänyt rahaa joka oli sijoitettu postilaatikkoon.

Tuntia myöhemmin tuli toinen soitto jossa ilmoitettiin että rahat olivat postikopissa suurmyymälän lähellä. Soittaja kielsi ilmoittamasta asiaa poliisille ilmoittamalla samalla että matkashekkit on poltettu.

Poliisit suorittivat etsintää löytämällä mitään. Kolmannen kerran soittaja kysyi josko rahat on löydetty ja kun kuuli että ei ole, neuvoi missä ne ovat.

Mr. Gabard on lähdeksi Itali-
aan. Hän on ollut Atholin asukkaana 50 vuotta. Hän ilmoittaa samalla varastetun pistoolin, parin kenkiä, radion ja jotain muuta pientä.

SEURAKUNTAUUTISIA
Pyhän Paavalin Seurakunta
Maanantai-iltaan kello 7 seurakunnan syyskokous kirkon alasilissa.

Tiistaina: Sunnuntaikoulu opettajien kokous kirkon alasilissa kello 7 illalla.

Keskiviikkona: Kultraikaisten ohjelma ja tarjoilu kello 2 ip. Mrs. Ida Viitanen ja Mrs. Martha Kivimäki huolehtivat tarjoilusta. — L. O.

KUOLLUT

Michael A. Mäyränen, 14 kuukauden ikäinen lapsi kuoli Leominsterin sairaalassa. Vanhemmat Marie ja Allen Mäyränen, Meetinghouse Hill Rd., Sterling.

Vanhempien lisäksi perheeseen kuuluu kaksi tyttäret, Wanda M. ja Jo Ann L., sekä isovanhemmat, äidin puolelta Mr. ja Mrs. Max Jodrey, West Brookfield ja isän äidin-äiti Mrs. Hilma Leppänen, Westminster. Yksityiset hautajaiset pidettiin eilen.

Otto M. Lahti, 71 vuotias, 7 Thorndike Ave., kuoli äkkii eilen ollessaan vierailulla Terho Ojanperän luona Westminsterissä. Hän oli syntynyt Suomessa, vanhemmat Anna ja August Lahti. Asui ennen Fitchburgiin tuloaan Winchendonissa, työskenteli valajana Winchendonin Foundryssa. Vaimo Aino kuoli syyskuun 1 p. 1963.

TILATKAA suomalaisia aikakauslehtiä

kauttamme	1/1	1/2
	U.S. Dollar	
Suomen Kuvalehti	12.00	6.25
Seura	12.00	6.25
Kuvaposti	12.00	6.25
Viikkosanomat	11.00	6.00
Me Naiset	10.00	5.50
Aku Anka	8.00	4.50
Kotiliesi	7.00	3.75
Eeva	7.00	4.00
Koti-Posti	6.50	
Elokuva-Aitta	6.50	
Viuhka	6.00	3.25
Hopeapeli	6.00	3.25
Nakke Nakuttaja	6.00	
Suomalainen Suomi	5.75	
Urheilun Kuva-Aitta	4.00	
Kotikokki	2.75	
Kansa Taisteli	3.50	
Kaunis Koti	3.50	
Nasta (Lastenlehti)	3.25	
Sorjat Pukimet	3.00	
Finlandia Pictorial	3.00	
Omin Käsin	2.75	
Masi	1.50	
Valitut Palat	4.00	

Tilaajan nimi .....
Osoite: .....
Tilaa ..... lehdet
1/1 v. 1/2 v.
Raivaaja Publishing Co.
Box 600
Fitchburg, Mass.

Lahti oli jäsen osuuskaupassa, sekä Kultaisen Iän Kerhossa. Lähin sukulainen tiettävästi Suomessa.

Muistotilaisuus pidetään huomenna Sawyerin hautausmaastossa kello 2 ip. Pastori William Sumner suorittaa muistopalvelun. Hautaan Forest Hillin hautausmaahan.

Käyntitilaisuus hautauskappelissa tänään 7—8.30 illalla.

HAUDATTU

Risto O. Rimeyn muistotilaisuus pidettiin eilen Elm Streetin kirkossa. Järjestelystä huolehti Boskin hautausseurasta. Pastori William Sumner suoritti muistopalvelun, Mrs. Everett J. Daulton soitti urkuja.

Kalevan Ritariit pitivät lauantai-iltaan joukosta poistuneen veljensä muistolle oman seremonian Boskin hautausmaastossa. Seremonian pääpuhujana toimi Isaac Anttila.

Hautaus toimitettiin Forest Hillin hautausmaalla, Kantajina olivat: Wiljo Rahnasto, Howard Mäki, Toivo Hannula, Pentti Laine, Arvo Arjanen ja John Mäki.

Eino E. Auvinen muistotilaisuus pidettiin viime lauantaina Boskin Hautausmaastossa. Pastori J. L. Aho puhui ja Mrs. Everett J. Daulton soitti musiikin.

Viimeinen lepopaikka on Ashburnhamin uudella hautausmaalla. Pastori Aho puhui haudan ääressä. Kantajina olivat vaimojen, Gunnar, ja Eino Auvinen, sekä Paul Pineault, Raymond Landry ja Olavi Vainio, Ashburnhamista ja Jaakko K. Kari Fitchburgista.

Gardner, Mass.

Avioliittoon

Carole Ann Davis ja Charles R. Lehtinen vihittiin avioliittoon lauantaina Immanuel Lutheran kirkossa, Gardnerissa. Morsian on Mr. ja Mrs. Walter E. Davisin tytär, South Main St., East Templetonista, sulhanen on Mr. ja Mrs. Vieno Lehtinen poika, 92 Barthel Ave.

Kunniamorsiusneitonä on Miss Linda Brown, Templetonista, muina morsiusneitonä olivat morsiamen serkut, Mrs. Ann Franklin, Providence, R. I., Miss Glenna Morse, East Templetonista ja Miss Evelyn Keeney, Winchendonista.

Puhemiehenä oli sulhasen veli,

The Four Season Flower Shop
KUKKAKAUPPA
SHIRLEY WILLIAMSON, omistaja
COLONIAL HOTEL, Gardner, Mass.
Puh. 632-3350

Robert W. Bickford
Ashburnham, Mass.
VAKUUTUKSIA JA
KIINTEISTÖÄ
Tel. Alhot 7-5909

Lääkemääräyksiä
EINO'S
PRESCRIPTION
Phone 1760
57 Parker St., Gardner, Mass.

Stanley's
Jeweler
Granville E. Stanley
— Lahjoja jotka säilyvät —
33 PARKER STREET
GARDNER, MASS.

ROBILLARD'S PHARMACY
Leo E. Levasseur, Pharmacist
104 PARKER ST., GARDNER, MASS. — Puh. 632-5700
Gardnerin johtava APTEEKKI.
Lääkemääräyksiä täytetään. — Pätevää koulutusta soveltamista.
Jäätelö-erikoisuuksia kaikkiin tilaisuuksiin.

WIRTHMORE STORES
KIVIHILTA — WIRTHMORE REHUVILJAA — ÖLJYÄ
RAKENNUSARVOKKEITA
435 Main Street Puh. 880 Gardner, Mass.

CHAIRTOWN LUMBER CO.
PUUTAVARAA, IKKUNOITA, OVIA, RAUTATAVARAA
SEMENTTIA — KATTOAINEITA
W. Lukala mielihyvin palvelee teitä
OFF BARTHEL AVE. GARDNER, MASS.

Wayne Lehtinen, Gardnerista, muina sulhaspoikana ja paikan näyttäjänä olivat Ralph Kliskey, Bostonista, J. Barry Franklin, Providence, R. I. ja sulhasen serkku Richard Lehtinen, Burlingtonista.

Morsian suoritti äskettäin tutkinnon Henry Heywood Memorial sairaalan sairaanhoitokoulussa. Sulhanen on suorittanut tutkinnon Worcesterin polyteknillisessä opistossa.

Häätarjoilu oli järjestetty Elksien haallille. Morsiuspari lähti häätamatkan Miamiin ja Bahamas saarille, jonka jälkeen he perustavat kotinsa Deer Parkin, Long Islandilla, N. Y.

Worcester, Mass.

Naisten Kerhon kahviseit
ovat sunnuntaina 20 päivänä kello 3 alkaen Liukkosella, 154 Eastern Ave. Sirkka on emäntänä. Kaikki ovat tervetulleita!

— Niku.

Boston, Mass.

Ikävän autotapaturman
uhriksi joutui Allstonin kasvatti Barbara Mattson, nykyinen nimensä Mrs. Fernandez, asuvat 5812 Weaver ave., McLean, Virginia. Lokakuun 5 päivä lähtivät autollaan ajelulle ja se päätyi niin ikävästi, että miehensä loukkaantui lievästi ja Barbara kuoli heti. Tarkemmat tiedot tapahtumasta puuttuu. Lapset eivät olleet mukana, joita jäi neljä. Vanhin 17 vuotias, nuorin 10 vuotias. Barbara oli 40 vuoden ikäinen. Miehensä kapteeni Caesar Fernandez on hallituksen toimessa lentäjänä. Miehensä ja lastensa ohella vainajaa jäi suremaan isä William J. Mattson ja setä, joka asuvat Floridassa. Toinen setä lakimies John Mattson perheineen asuu Wintropissa ja tati Sandra Mattson Allstonissa. Paljon muita läheisiä sukulaisia ja ystäviä. Otamme osaa omaisten suureen suruun.

Riski poika
on syntynyt Mr. ja Mrs. Robert Andersonille Newton Highlandissa. Nuori äiti sekä pienokainen voivat hyvin ja nuori isä hyvinvile. Onnittelut.

Mrs. Edla Lake (Pietilä)
kuoli lokakuun 11 p. Mass Memorial sairaalassa. Hän kuoli vanhuuden heikontamana 85 vuoden ikäisenä. — K. K.

WESTMINSTER GARAGE
State Road — Westminster, Mass.
Lämmitysöljypalvelu Westminsterissä
Autokorjaamo ja huoltoasema
Robert L. Buckman
Puhelin TR 4-5712

DEPOT PACKAGE STORE
Route 2, State Road
WESTMINSTER, MASS.
VAKUUTUS — OLVIA — VIINEJA

OTTO HÄKKINEN
INSURANCE, INC.
VAKUUTUSASIAMIES
11 Parker St., Gardner, Mass.
63-2-6222
Ashburnham Talbot 7-8290

ARCHAMBEAULT
PAINT & PAPER CO.
SISA- JA ULKOMAAALAUSTA
Myymme MAALAJA, VERNISSAA
sekä kaikenlaisia TAPETTEJA
175 NICHOLS ST., GARDNER, MASS.
Phone 364

Smith Funeral Home
PHILIP A. BJURLING,
hautajaisten johtaja
69 Vernon St., Gardner, Mass.
Tel. 77-W.

RAIVAAJAA lukemalla teette mukavasti matkoja vanhaan kotimaahan, sillä siinähan kerrotaan Suomen uutisia aivan yhämyylyisesti.

HUOMIO!

Nyt voitte sijoittaa enemmän rahaa TYÖLÄISTEN LUOTTOYHDISTYKSEEN

ja nauttia korkeasta dividendistä. — Juuri voimaan astuneen lain mukaan yksityinen tallettaja voi sijoittaa \$6,000 asti. — Yhteiset (Joint) tallettajat \$12,000 asti. — Kertyneet dividendit saa lisätä säästöönne rajattomasti.

Maksamme nykyään

4 1/4 prosenttia

Dividendiä osaketililtä

VARAMME OVAT YLI \$8,575,000
OMAT VARAT YLI \$1,000,000

Palvelukseemme kuuluu:

AUTO- . . . PERSOONA- . . . KIINNELAINAT

Persoonalainat ovat vakuutetut aina \$3,500 saakka kuolemantapauksen varalle

MUISTUTUS TALLETTAJILLE: Teidän on ilmoitettava Social Security numeronne meille tämän vuoden aikana. — Muistakaa että voitte lähettää talletuksenne postissa.

TUNNIT: Klo 8 aamulla — klo 4:30 iltapäivällä,
paitsi perjantaina, jolloin olemme auki klo 6 saakka illalla

Workers' Credit Union

(TYÖLÄISTEN LUOTTOYHDISTYS)

(Perustettu 1914)

48 WALLACE AVE. Puh. DI 5-5300 FITCHBURG, MASS.